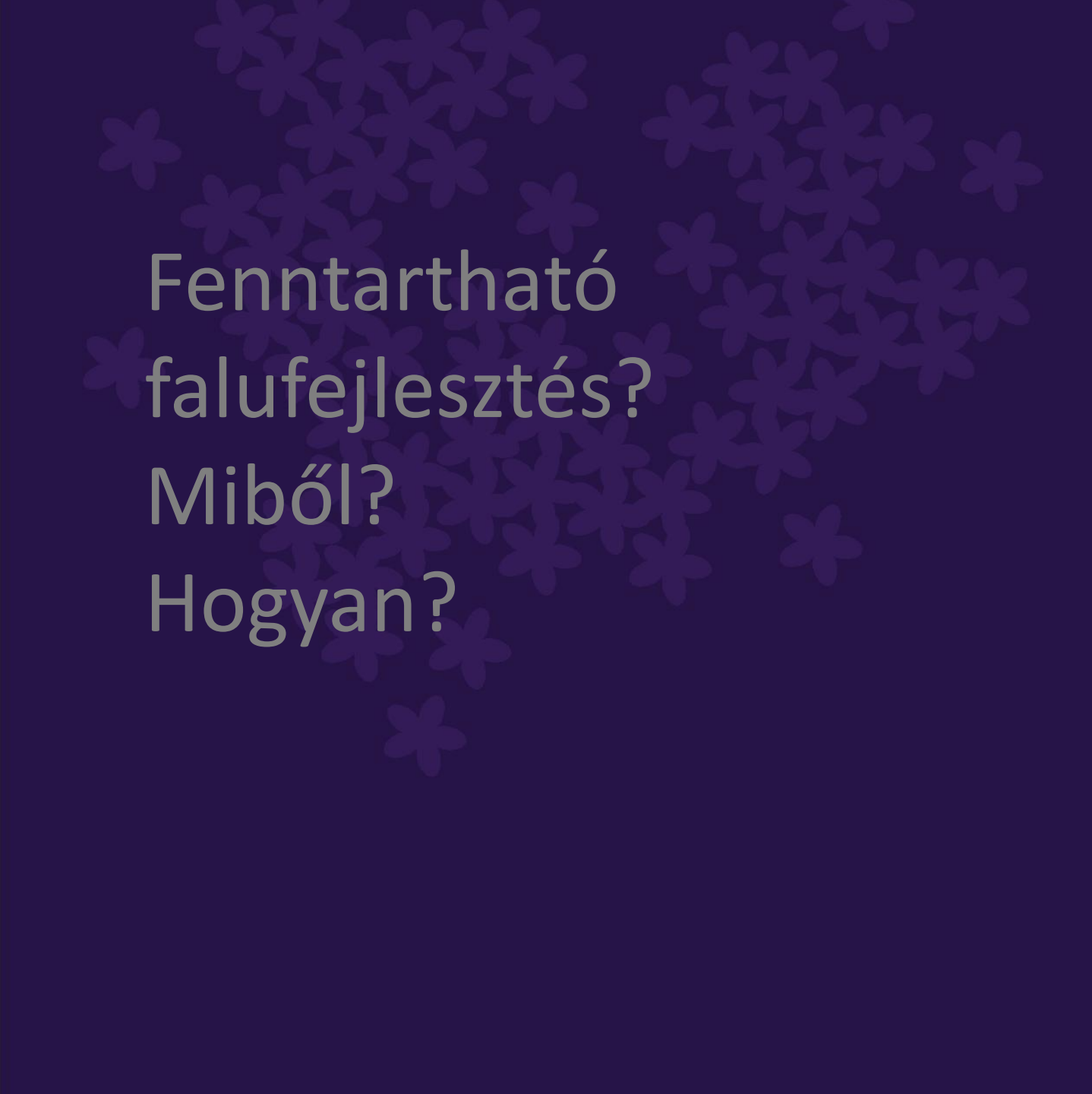

Fenntartható falufejlesztés? Miből? Hogyan?

Győry Tünde
Jásd község polgármestere

Pécs, 2021. 09. 24

JÁSD ÉS KÖRNYÉKE TURISZTIKAI TÉRKÉP

TOURIST MAP OF JÁSD AND ITS SURROUNDINGS

Az út a cél
The journey is the destination

UTAK / TRAILS

- 1** JÁSDI FESZÜLETEK ÉS SZAKRÁLIS EMLÉKHELYEK ÚTJA – útszéli keresztek és feszületek ismertetése
Trail of Crucifixes and Sacred Memorials in Jásd – description of roadside crosses and crucifixes
- 2** FOROG A KERÉK TEMATIKUS KÖRÚT – kerék-kerek tematikára épülő út Jásdi helyszínel
‘The wheels are turning’ thematic route – wheel-and-round themed trail
- 3** ORSZÁGOS KÉKTÚRA TURISTAÚT – 9. szakasz, Keleti Bakony (Zirc-Bodajk-Csókakő vmh.)
National Blue Trail – 9th Section, Eastern Bakony (Zirc-Bodajk-Csókakő vmh.)
- 4** MÁRIA ÚT, KÖZÉP-EURÓPA ZARÁNDOKÚTJA – 3 SZENTKÚT ZARÁNDOKLAT – három napos zarándokút (Bodajk-Csátka-Jásd)
Mary's Way, Central European pilgrimage route – pilgrimage route of 3 holy wells – three-day pilgrimage (Bodajk-Csátka-Jásd)

ÖNKORMÁNYZAT Local government

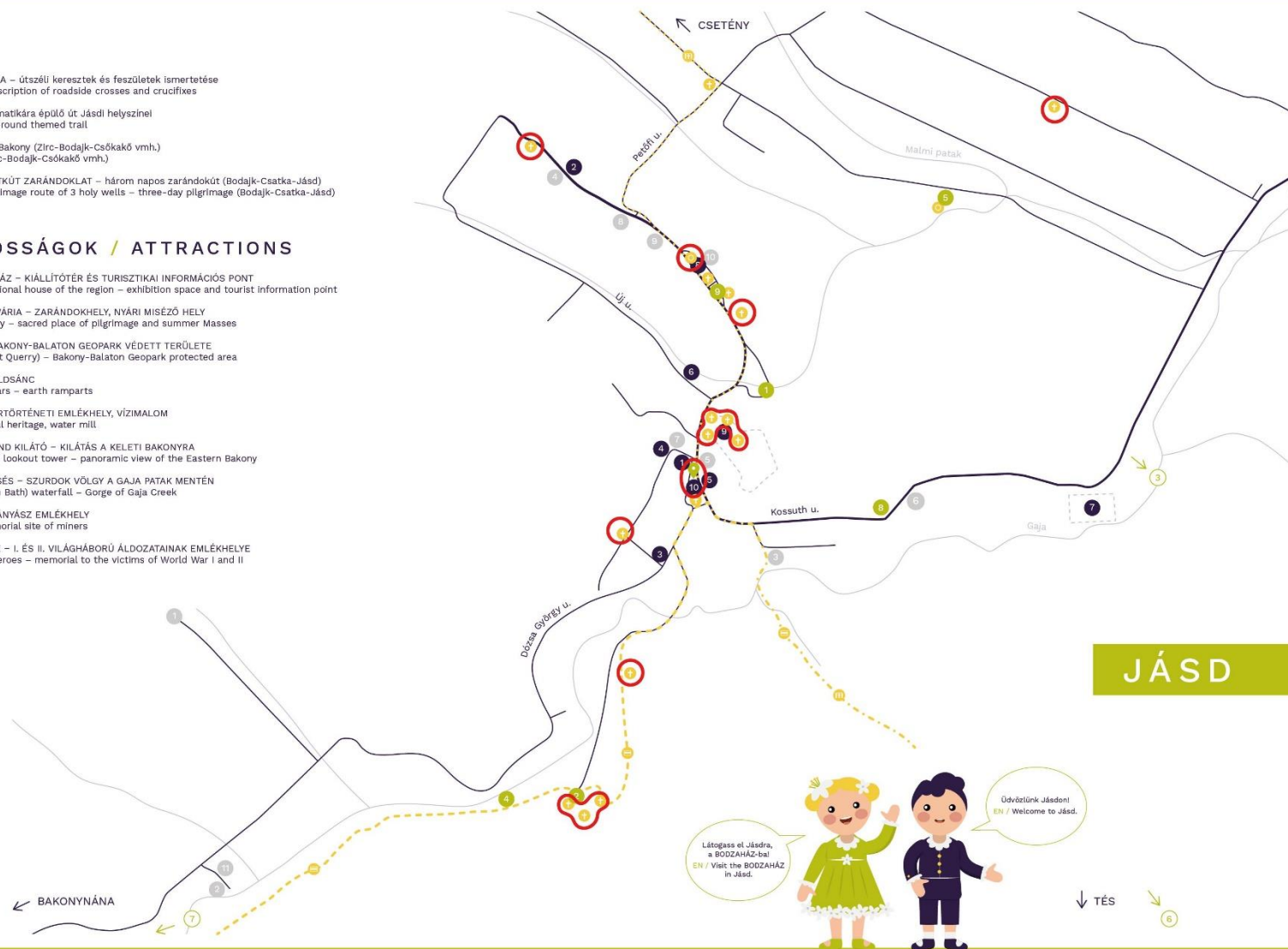
- 1** BODZAHÁZ ÉS TÁJHÁZ – KIÁLLÍTÓTÉR ÉS TURISZTIKAI INFORMÁCIÓS PONT
Bodzaház and traditional house of the region – exhibition space and tourist information point
- 2** POSTA
Post office
- 3** TERI BOLT
Teri's grocery store
- 4** NÁNDI BOLT
Nándi's grocery store
- 5** BISZTRÓ
Bistro
- 6** ANCI BÜFÉJE
Anci's cafeteria
- 7** SPORTPÁLYA
Sports field
- 8** TEMPLOM
Church
- 9** TEMETŐ
Cemetery
- 10** FŐTÉR
Main square

LÁTVÁNYOSSÁGOK / ATTRACTIONS

- 1** BODZAHÁZ ÉS TÁJHÁZ – KIÁLLÍTÓTÉR ÉS TURISZTIKAI INFORMÁCIÓS PONT
Bodzaház and traditional house of the region – exhibition space and tourist information point
- 2** SZENT-KÚT ÉS KÁLVÁRIA – ZARÁNDOKHELY, NYÁRI MISÉZŐ HELY
Szentkút and Calvary – sacred place of pilgrimage and summer Masses
- 3** NAGY-KÖBÁNYA – BAKONY-BALATON GEOPARK VÉDETT TERÜLETE
Nagy-kőbánya (Great Quarry) – Bakony-Balaton Geopark protected area
- 4** AVAR SÁNCOK – FÖLDSÁNC
Ramparts of the Avars – earth ramparts
- 5** POÓS MALOM – IPARTÖRTÉNETI EMLÉKHELY, VÍZIMALOM
Poós Mill – industrial heritage, water mill
- 6** SZÉCHENYI ZSIGMOND KILÁTÓ – KILÁTÁS A KELETI BAKONYRA
Széchenyi Zsigmond lookout tower – panoramic view of the Eastern Bakony
- 7** RÓMAI FÜRDŐ VÍZESÉS – SZURDOK VÖLGY A GAJA PATAK MENTÉN
Római fürdő (Roman Bath) waterfall – Gorge of Gaja Creek
- 8** BORBÁLA PARK – BÁNYÁSZ EMLÉKHELY
Borbála Park – memorial site of miners
- 9** HŐSÖK EMLÉKMŮVE – I. ÉS II. VILÁGHÁBORÚ ÁLDOZATAINAK EMLÉKHELYE
Monument to the Heroes – memorial to the victims of World War I and II

VENDÉGHÁZAK / GUEST HOUSES

- 1** Bársonyberek Vendégház
- 2** BURATTINO Isk. – Jásdi Malom Kulcsos Ház
- 3** Erdőalja Vendégház
- 4** Jásd Vendégház
- 5** Kuckó Vendégház
- 6** Lovas Major Vendégház
- 7** Szabó Vendégház
- 8** Szederfa Vendégház
- 9** Vadvirág Vendégház
- 10** Vendégház felúton
- 11** KROPP Vendégház

Fenntartható település = fennmaradó település?

Gazdasági és infrastrukturális változások következményei

bővül a turisztikai kínálat, erősödik a belföldi turizmus, azon belül is a vallási, aktív, geoparkos tematikus turizmus kialakul és folyamatossá válik a párbeszéd az önkormányzat, gazdasági és társadalmi szereplők között

felújításra került infrastruktúrák (utak, közintézmények) egyaránt emelik a lakosság és a községbe érkező vendégek szolgáltatás iránti színvonalát
a turisztikai fejlesztések új vállalkozásokat generálnak, nő a lakosság életszínvonala
a turisztikai fejlesztések a mezőgazdasági irányokra is hatással lesznek (helyi termelésben profilváltás, termék feldolgozói szolgáltatásfejlesztések)

Környezeti változások és következmények

ápolts és gondozott települési környezet, mely alkalmas a turizmus, környezet kímélő szolgáltatások és mezőgazdasági tevékenységek folytatására is,
lakatlan ingatlanok benépesedése, fiatal, szülőképes korosztály nagyobb aránya miatt a lakosságszám növekedésnek indul, a járdi fiatalok elvándorlása lecsökken

Társadalmi változások és következmények

csökken a népesedéscsökkenés és elszegényedés veszélye
extra jövedelmekkel gazdálkodhat a turizmusba bekapcsolódó lakosság, mely életszínvonaluk növekedését okozza
nő a nyitottság, a befogadó készsége a falunak
a sikerélmény a lakosság GDP-ben nem kifejezhető boldogság- és közérzetét növeli
erősödik a lokálpatriotizmus, közösség érzete és magatartása
új helyi, hosszú távú munkahelyek jönnek létre, ezáltal csökken a munkanélküliek aránya

JÁSD A KELETI BAKONY IDEGENFORGALMI KÖZPONTJÁVÁ VÁLIK. A TURISZTIKAI FEJLESZTÉSEK HATÁSÁRA VONZÓ TELEPÜLÉSSÉ VÁLIK A HELYI LAKOSOK ÉS BETELEPÜLŐK SZÁMÁRA. NÖVEKSIK A MEZŐGAZDASÁGI, SZOLGÁLTATÁSI VÁLLALKOZÁSI KEDV. A KÖZSÉG FEJLŐDÉSE HOSSZÚ TÁVON BIZTOSÍTOTT.

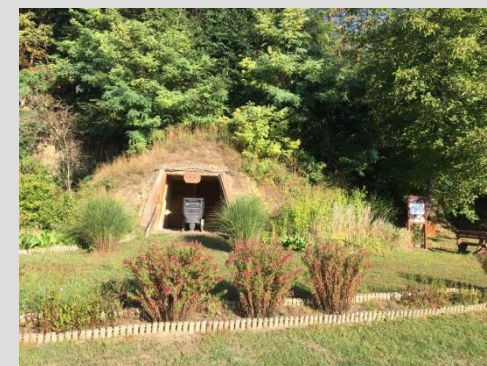
INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉSEK

EGYÜTTMŰKÖDÉS

TÁJHÁZ

EGYÜTTMŰKÖDÉS

BORBÁLA PARK – BÁNYÁSZ EMLÉKHELY

EGYÜTTMŰKÖDÉS

FŐTÉR

EGYÜTTMŰKÖDÉS

SZAKRÁLIS HELYEK

EGYÜTTMŰKÖDÉS

EGYESÜLETEK

FALUGONDNOKSÁG

2015

FALUGONDNOKSÁG

2016

2015

FALUGONDNOKSÁG

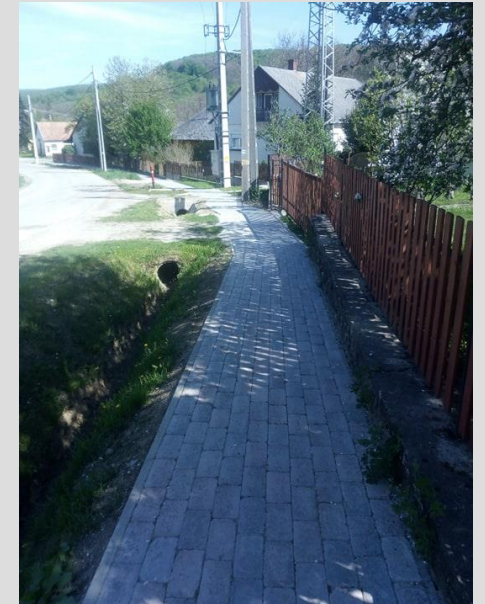
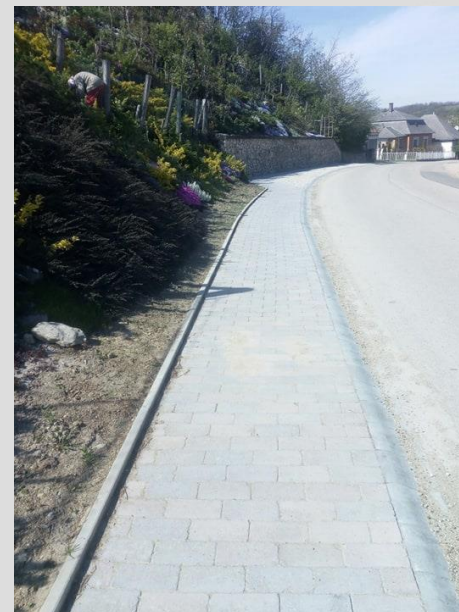
2017

FALUGONDNOKSÁG

2019

2020

PÁLYÁZATOK

KÖNYVTÁR

SPORTÖLTÖZŐ

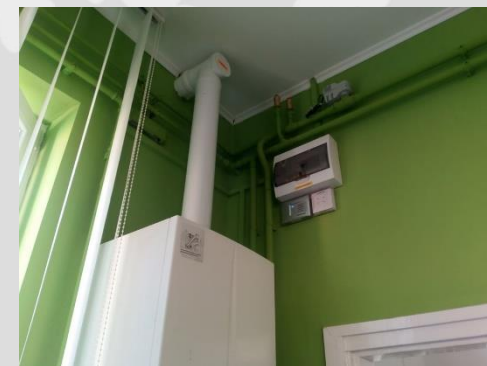

PÁLYÁZATOK

KONYHA

POLGÁRMESTERI HIVATAL ÉS KULTÚRHÁZ

KULTURÁLIS ÉS SPORT ESEMÉNYEK

MI A PROBLÉMA?

- TÚLÉLÉSÉRT KÜZDÜNK – KÖLTSÉGVETÉS
- ÖNKORMÁNYZATI DOLGOZÓK LETERHELTSÉGE – KIZSEGERELÉSE (ASP)
- KÖZMUNKA PROGRAM MEGALÁZÓ FIZETÉS
- CIVIL ÉLET LETERHELTSÉGE
- PÁLYÁZATI FORRÁSOK BIZONYTALANSÁGA
- ÖKOTUDATOS CSELEKVÉS AKADÁLYAIBA VALÓ ÜTKÖZÉS
(HULLADÉK GAZDÁLKODÁS, NAPENERGIA – SZÉLENERGIA JOGI AKADÁLYOK,
FÖLDVÁSÁRLÁS)
- KÖLTSÉGES TÚLSZABÁLYOZOTT RENDEZÉSI TERV KEZELÉS (ÚJ TELKEK KIALAKÍTÁSA
BELTERÜLETBE VONÁS, TULAJDONVISZONYOK RENDEZETLENSÉGE – FÖLDUTAK
STB.)
- FALUSI TURIZMUS ELLEHETETLENÍTÉSE – ÁTGONDOLATLAN ADMINISZTRÁCIÓ

Jásd

BODZAHÁZ

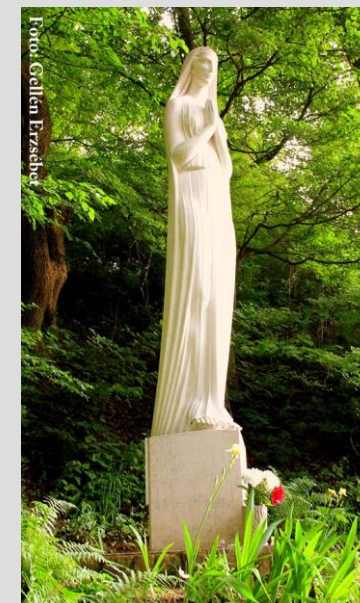
A lélek energiája

társadalmi összefogás

Szent - kút

Templom

Feszületek

- 1 Faluközpont
- 2 Rózsadomb
- 3 Szentkút felé
- 4 Szentkút – Oltár
- 5 Szentkúti kálvária
- 6 Kálvária nagy keresztje
- 7 Temető bejárat
- 8 Temető kökereszt I.
- 9 Temető kökereszt II.
- 10 Temető fakereszt
- 11 Plébánia
- 12 Templom kereszt
- 13 Katolikus templom
- 14 Faluvége
- 15 Tsz elágazó
- 16 Szőlőhegy

Jásd

- ★ Bodzaház
- Önkormányzat

Járja végig a járdi feszületek útját, és
tudjon meg többet a pontoknál kihelyezett
NFC matricák segítségével

széchenyi 2020

Magyarország Kormány
Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

JÁSDI FESZÜLETEK ÉS SZAKRÁLIS EMLÉKHELYEK ÚTJA

Jásd
BODZAHÁZ
A lélek energiája

Jásd, a Bakonyban

FESZÜLETEK ÉS SZAKRÁLIS EMLÉKHELYEK ÚTJA JÁSDON

MIT NEVEZÜNK ÚTMENTI KERESZTNEK?

Útmenti keresztnek nevezzük mindazokat a szabadtéri kereszteteket, vallásos jelképeket, amelyek nem az egyház liturgikus cselekményeinek színhelyén – templom, temető, kálvária – állnak.

MIT NEVEZÜNK FESZÜLETNEK?

A keresztetek csoportján belül megkülönböztetünk feszületeket, amelyeken mindig ott függ Krisztus teste. Ilyen építményeket nemcsak útszéleken találhatunk, hanem más hangsúlyos vagy nevezetes helyeken is. Előfordulnak folyók partján, mezők, dűlők kezdetén, falu szélén, balesetek, esetleg katasztrófák helyén stb.

KIK KÉSZÍTETTÉK?

A kereszteteket falusi mesterek, ügyes kezű parasztok, esetleg kőfaragást is tanult emberek készítették.

- hivatalos egyházi művészet
- mesterségbeli hagyományok
- befogadó emberek kultúrája

Fontos, hogy ezeket az emlékeket – mivel a szabad ég alatt állnak – nem készíthették bármilyen anyagból. Ezeknek időt álló építményeknek kellett lenniük. Az apró formák és részletek alapos megmunkálása is fölösleges volt, mert az idő vasfoga úgyszólván eltüntette, elmosta mindezt. Az útszéli kereszteteket nem az egyház állította, hanem a hívek. Így ezek minden költségét is ők állták.

HOL ÁLLNAK? MIÉRT PONT OTT ÁLLNAK?

A keresztetek többsége útkereszteződés mellett vagy egy birtok végében áll. Előfordulnak azonban máshol is. Ily módon megkülönböztethetünk olyan kereszteteket, amelyek:

- templom
- temető
- utak mellett vagy útkereszteződésben
- egy család birtokán álltak, esetleg még ma is a birtok területén állnak. Ez a szokás a 20. században terjedt el.
- régi tanyasi iskolák mellett álltak.

MIÉRT ÁLLÍTOTTÁK?

A keresztetek nagy részét fogadalomból vagy hálából emelték, esetleg régi szerencsétlenségek emlékeként. A keresztetek egy részét magánszemély vagy család állíttatta, más esetekben azonban több személy vagy család, esetleg egy egész faluközösség fogott össze.

A keresztetek elnevezése is többféle lehet.

Kaphatták nevüket:

- az állíttató/k/ról
- a területről, ahol állnak
- az útról, amely mellett állnak
- az iskoláról, amely előtt állnak
- valamelyik megjelenési sajátosságukról.

Ha a keresztet nem védett területre, vagyis nem templom és temető területére állították, akkor gyakran kerítéssel vették körül, amely egyrészt védte a keresztet a legelésző állatoktól, másrészt figyelmeztette az arra járókat a hely szent voltára. Ez a kerítés általában 80–120 cm magas volt és 2x2 m-es területet fogott közre. Rendszerint dísznövényeket ültettek erre a területre, és

időnként a kerítésen kívülre is, vagy magas fákkal vették körbe a területet.

KI GONDOZTA?

Népi szokásjog szerint a kereszt és a körülötte lévő kis kert az egyház tulajdona volt, bár telekkönyvileg vagy más írásbeli meg egyezésben nem írták át. A kereszt körüli területet az állíttató család vagy közösség, főleg az eladó lányok gondozták. Ők vitték a virágokat és az ő feladatuk volt, hogy minden nyári szombaton és a jeles ünnepeken virágcsokrot tegyenek a feszület lábához. Az alapító család kihalása, esetleg elköltözése után a környéken lakók viselték gondját a keresztnek és környékének.

FEL IS SZENTELTÉK?

A feszület felszentelése nem volt magától értetődő. Csak akkor történt meg, ha az állíttató alapítványt tett, amiből a létesítményt fenn tudták tartani. A felszentelés ünnepélyes keretek között történt: bemutattak a helyszínen egy szentmisét, prédikációval.

KERESZTEK ÉS TISZTELETE

Tájékozódást is segítettek térképen is jelölték, tanyadulók nevét is róluk adták. Az arra járó férfiak megemelték kalapjukat, míg a nők keresztet vetettek. Gyakran imádkoztak előtte egyénileg, de néha több asszony, esetleg egy egész rózsafüzér-társulat kereste fel a falu keresztjeit. Ilyenkor virágot, koszorút vittek rájuk, és szükség esetén esőért könyörögtek. Fontos állomások voltak a búcsújárás útvonalába esett keresztetek. Ezeknél a búcsúsok megálltak imádkozni, énekelni.

Forrás: Ábrahám Ildikó "Útmenti keresztetek" Szakdolgozata (1999) alapján.

10 Temető fakereszt

*Kellemes elmélkedést
és élményekben gazdag
sétát kívánunk!*

3 Szentkút Zarándoklat

2021. június
18-20.

MÁRIA ÚT

8 napos-85 km-es
Zarándoklat

Bodajk-Csatka-Jásd-Bodajk:
kegyhelyek és szentkútak mentén

3 nap, 85 km • 20/4312302 • 3szentkut@gmail.com

Jásd

BODZAHÁZ

Az út a cél

1767

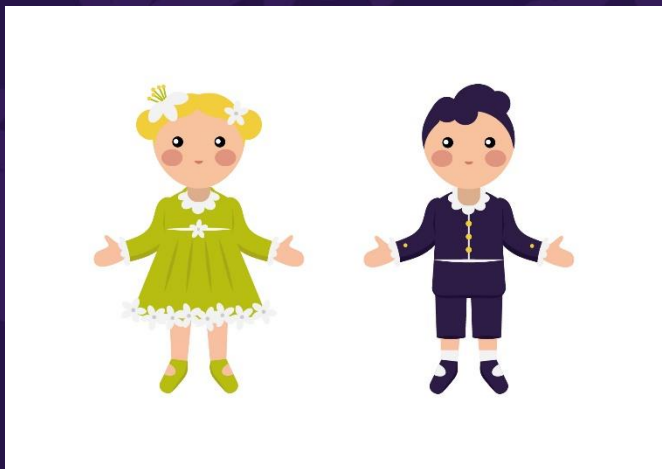

Jásdiak a bodzások!

2021

Bodzaház és Tájház

www.bodzahazjasd.hu

Interaktív kiállítótér

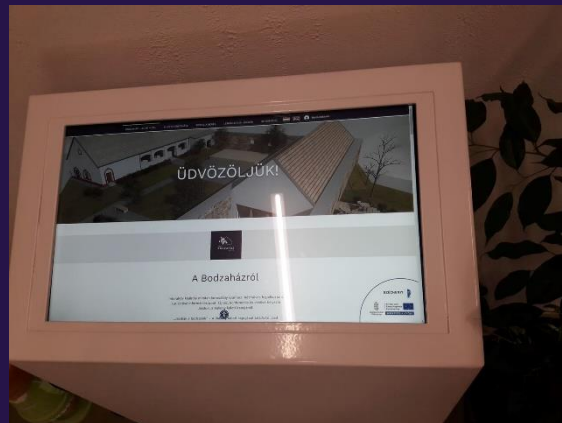
Közösségi tér

Árulda

Galéria

Turisztikai információs pont

www.bodzahazjasd.hu

Jásd

BODZAHÁZ

Forog a kerék

Forog a kerék tematikus út

Jásd katolikus templom

Jásd Poós malom

Szápár szélerőmű

Öskü Kerektemplom

Bakonyháza Gombóc fesztivál

Tés Szélmalom

Jásd

BODZAHÁZ

Lendületben Jásdon, a Bakonyban

Aktív sportolás

Országos Kék-kör
Bakonynána – Jásd – Tés

Gombázás

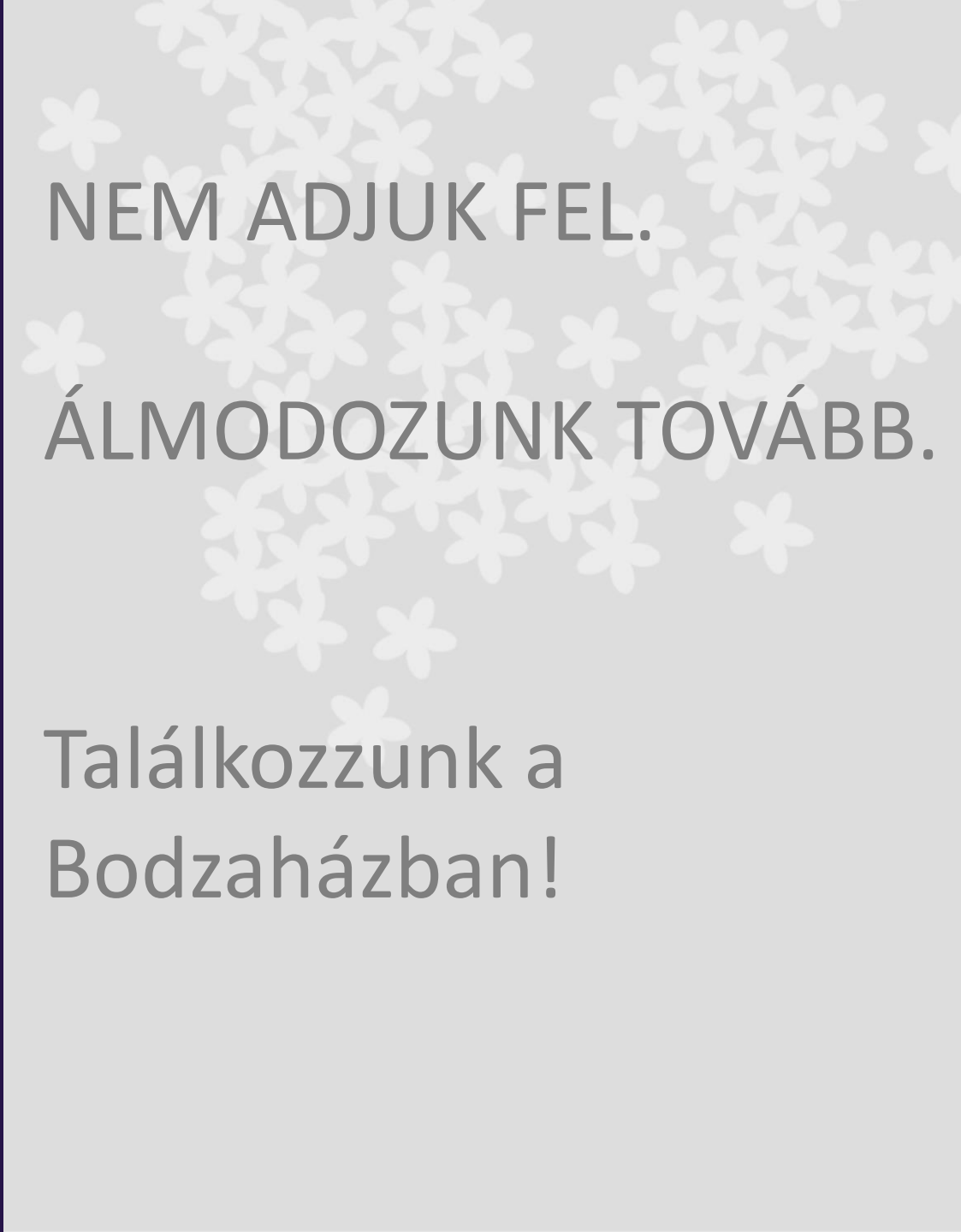
Tájfutás

Nordic-walking

Kispályás labdaragú kupa

Köszönöm a figyelmet!

NEM ADJUK FEL.

ÁLMODOZUNK TOVÁBB.

Találkozzunk a
Bodzaházban!